

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.02.001.01

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.01.006

(Εγκύκλιος Αρ. 40)

Αρ. Τηλ.: 22-601219

27 Δεκεμβρίου, 2007.

Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Γενικό Ελεγκτή,
Επίτροπο Διοικήσεως,
Γενικούς Διευθυντές Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργείων,
Γραφείου Προγραμματισμού και Γενικό Λογιστή,
Προϊστάμενο Διοίκησης Προεδρίας,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,

Θέμα: Τήρηση ξεχωριστών οικονομικών λογαριασμών για οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες από ερευνητικούς οργανισμούς

Επιθυμώ να αναφερθώ στην Εγκύκλιό μας με αριθμό 34 και ημερομηνία 9.1.2007 σχετικά με το νέο Κοινοτικό Πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία¹ (εφεξής το «Πλαίσιο»), στο οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής η «Επιτροπή») καθορίζει την πολιτική της σχετικά με τη δημόσια χρηματοδότηση ερευνητικών οργανισμών για τις μη οικονομικές και τυχόν οικονομικές τους δραστηριότητες.

2. Σημειώνεται κατ' αρχάς ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2 του Πλαισίου, ο ερευνητικός οργανισμός ορίζεται ως «φορέας, όπως πανεπιστήμιο ή ερευνητικό ινστιτούτο, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής του, πρωταρχικός σκοπός του οποίου είναι η διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης και η διάδοση των αποτελεσμάτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά τεχνολογίας. Όλα τα κέρδη επανεπενδύονται στις δραστηριότητες αυτές, τη διάδοση των αποτελεσμάτων ή τη διδασκαλία. Οι επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν ένα τέτοιο φορέα, π.χ. με την ιδιότητα μετόχων ή μελών, δεν έχουν προνομιακή πρόσβαση στο ερευνητικό δυναμικό του ή στα ερευνητικά του αποτελέσματα».

3. Στο Πλαίσιο επαναλαμβάνεται ότι η χρηματοδότηση από το κράτος μη οικονομικών δραστηριοτήτων δε συνιστά κρατική ενίσχυση, όπως αυτή ορίζεται στο Άρθρο 87, παράγραφος 1 της Συνθήκης περί Ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής η «Συνθήκη ΕΚ»), καθότι ο αποδέκτης της ενίσχυσης δεν είναι επιχείρηση. Κατά συνέπεια η δημόσια χρηματοδότηση μη οικονομικών δραστηριοτήτων των ερευνητικών

¹ ΕΕ L 323 της 30.12.2006, σ. 1.

οργανισμών, όπως ορίζονται στο Πλαίσιο, δε συνιστά κρατική ενίσχυση και μπορεί να παρέχεται ελεύθερα.

4. Επισημαίνεται, όμως, ότι, όπως έχει διαπιστωθεί, οι ερευνητικοί οργανισμοί δεν αποκλείεται να εμπλέκονται και σε οικονομικές δραστηριότητες. Όπως διευκρινίζεται στο Πλαίσιο, τυχόν χρηματοδότηση από το κράτος τέτοιων δραστηριοτήτων εμπίπτει στο Άρθρο 87, παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ, δηλαδή συνιστά κρατική ενίσχυση και μπορεί να παραχωρηθεί μόνο εάν πληροί όλους τους όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται σε αυτό ή σε οποιοδήποτε άλλο κοινοτικό νομοθέτημα για τις κρατικές ενισχύσεις. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου, ως οικονομική δραστηριότητα ορίζεται η προσφορά αγαθών και υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά.

5. Η Επιτροπή δεν παρέχει έναν εξαντλητικό κατάλογο με τις ενδεχόμενες οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες που δυνατό να ασκούν σήμερα ή να ασκήσουν στο μέλλον οι ερευνητικοί οργανισμοί. Ωστόσο στο Πλαίσιο αναφέρεται ότι η Επιτροπή θεωρεί ότι οι πρωτογενείς δραστηριότητες των ερευνητικών οργανισμών συνήθως δεν έχουν οικονομικό χαρακτήρα όπως είναι: (α) η εκπαίδευση για περισσότερους ανθρώπινους πόρους με καλύτερες δεξιότητες, (β) η πραγματοποίηση ανεξάρτητης έρευνας για περισσότερη γνώση και καλύτερη κατανόηση, περιλαμβανομένης της συλλογικής έρευνας και (γ) η διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας. Επίσης, διευκρινίζεται ότι η μίσθωση υποδομών, η παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις και η πραγματοποίηση έρευνας βάσει συμβάσεων είναι οικονομικές δραστηριότητες και τυχόν χρηματοδότησή τους από το κράτος συνιστά κρατική ενίσχυση προς τους ερευνητικούς οργανισμούς. Υποδεικνύεται, περαιτέρω, ότι η παροχή τέτοιων υπηρεσιών σε επιχειρήσεις θα πρέπει να γίνεται με όρους της αγοράς, άλλως πως ενδέχεται να παρέχεται έμμεση κρατική ενίσχυση από τον ερευνητικό φορέα στις επιχειρήσεις. Τέλος, όσον αφορά τη μεταφορά τεχνολογίας (παραχώρηση αδειών εκμετάλλευσης, δημιουργία τεχνοβλαστών ή άλλες μορφές διαχείρισης της γνώσης από τον ερευνητικό οργανισμό) το Πλαίσιο σημειώνει ότι αυτή, μετά βεβαιότητας, δε θα έχει οικονομικό χαρακτήρα αν γίνεται σε εσωτερικό επίπεδο και τα έσοδα από τις δραστηριότητες αυτές επανεπενδύονται στις πρωτογενείς δραστηριότητες των ερευνητικών οργανισμών.

6. Όπως τονίζεται στο Πλαίσιο, «στην περίπτωση που ο ίδιος φορέας ασκεί δραστηριότητες οικονομικής και μη οικονομικής φύσης, για να διασφαλιστεί ότι δεν υπάρχει σταυροειδής επιδότηση της οικονομικής δραστηριότητας, η δημόσια χρηματοδότηση των μη οικονομικών δραστηριοτήτων δεν εμπίπτει στο Άρθρο 87, παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ, αν τα δύο είδη δραστηριοτήτων, καθώς και οι δαπάνες και η χρηματοδότησή τους, μπορούν σαφώς να διαχωρισθούν. Η απόδειξη ότι οι δαπάνες έχουν κατανεμηθεί σωστά μπορεί να συνίσταται στις ετήσιες οικονομικές δηλώσεις των πανεπιστημίων και ερευνητικών οργανισμών». **Κατά συνέπεια οι ερευνητικοί οργανισμοί που λαμβάνουν ετησίως χρηματοδότηση από το κράτος (π.χ. Πανεπιστήμιο Κύπρου, Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής) θα πρέπει να τηρούν ξεχωριστούς οικονομικούς λογαριασμούς στους οποίους θα εμφανίζονται ξεχωριστά τα έσοδα και τα έξοδα των οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων.** Σε διαφορετική περίπτωση η ετήσια χρηματοδότησή τους από το κράτος θα συνιστά κρατική ενίσχυση, μη συμβατή με το κοινοτικό δίκαιο.

7. Σε περίπτωση που υπάρχουν αμφιβολίες για το χαρακτήρα των δραστηριοτήτων που ασκούν οι εν λόγω ερευνητικοί οργανισμοί μπορούν να αποταθούν, οι ίδιοι ή οι Αρμόδιες Αρχές που παραχωρούν τις ενισχύσεις προς αυτούς, στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (εφεξής ο «Έφορος»), για διευκρινίσεις. Λόγω του ότι δεν υπάρχει εξαντλητικός κατάλογος των οικονομικών και των μη οικονομικών δραστηριοτήτων, σε περίπτωση αμφιβολίας ο Έφορος δυνατό να απευθυνθεί γραπτώς στην Επιτροπή.

8. Επισημαίνεται ότι, κατόπιν διευκρινίσεων που ζήτησε και έλαβε ο Έφορος από την Επιτροπή, επιβεβαιώθηκε ότι παρέχεται μεταβατική περίοδος για την έναρξη τήρησης ξεχωριστών λογαριασμών μέχρι την 31.12.2008. Αυτό σημαίνει ότι από το έτος 2009 και μετέπειτα οι ερευνητικοί οργανισμοί που χρηματοδοτούνται από το κράτος θα πρέπει να αρχίσουν να τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς, εκτός και αν το σύνολο των δραστηριοτήτων τους είναι μη οικονομικού χαρακτήρα, οπότε δεν επιβάλλεται κάτι τέτοιο. Αυτό, όμως, θα πρέπει να κριθεί από τον Έφορο ή και την Επιτροπή. Μέχρι τη λήξη της μεταβατικής περιόδου τόσο οι Αρμόδιες Αρχές που παρέχουν τη δημόσια χρηματοδότηση όσο και οι ίδιοι οι ερευνητικοί οργανισμοί οφείλουν να αποφεύγουν επιμελώς τυχόν επιδότηση των οικονομικών δραστηριοτήτων τους από τους πόρους που λαμβάνουν για τις μη οικονομικές δραστηριότητες. Κάτι τέτοιο θα σήμαινε την παραχώρηση παράνομης κρατικής ενίσχυσης στους οργανισμούς αυτούς.

9. **Συμπερασματικά**, οι ερευνητικοί οργανισμοί, όπως ορίζονται στο Πλαίσιο, θα πρέπει να τηρούν ξεχωριστούς οικονομικούς λογαριασμούς για τις οικονομικές και μη οικονομικές τους δραστηριότητες από την 1.1.2009. Σε διαφορετική περίπτωση ακόμη και η χρηματοδότηση των μη οικονομικών δραστηριοτήτων θα θεωρείται ως κρατική ενίσχυση, μη συμβατή με το κοινοτικό δίκαιο. Νοείται ότι εξαίρεση από τη συγκεκριμένη υποχρέωση μπορεί να παρασχεθεί μόνο σε ερευνητικούς οργανισμούς που ασκούν αποκλειστικά μη οικονομικές δραστηριότητες. Για το διαχωρισμό μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων οι Αρμόδιες Αρχές ή/και οι ίδιοι οι ερευνητικοί οργανισμοί θα πρέπει να απευθυνθούν στον Έφορο το συντομότερο δυνατό.

(Χρίστος Ανδρέου)
Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων